

MAGASIN CLEMENS ANKER
WWW.AARHUSDOMKIRKE.DK
2013

**åarhus
domkirke**

NÅR DER
GÅR **HUL** PÅ
BARNETROEN

magasinet
clemens anker

århus
domkirke

udgives af
Århus Domkirke
Store Torv 1
8000 Århus

© 2013 Århus Domkirke,
Ellen Aagaard Petersen
P.H. Bartholin

Redaktion
Ellen Aagaard Petersen
Sabine Bech-Hansen
Troels Rønsholdt
P.H. Bartholin (ansv.)
Birthe Jørgensen, journalist

Fotos
Jonna Fuglsang
Per Rasmussen
Århus Domkirke

Grafisk tilrettelæggelse
Pernille Kleinert

Trykkeri
Strandbygaard Grafisk a/s
oplag
10.000 ex

Kontakt
Århus Domkirkes kontor
Skolegade 15-17
8000 Århus C
Tlf: 8620 5400
e-mail:
aarhusdom.sogn@km.dk
www.aarhusdomkirke.dk

FOLKEKIRKEN

clemens anker

Kære Læser!

Tro og religion ser ikke ud til at forsvinde. Hverken ved at blive kaldt overtro eller ved at blive tiet ihjel. Tro og religion kan være oplivende og befriende, eller dræbende og undertrykkende. Tro optager os meget i dag, både i skikkelse af de etablerede religioner og i strømninger som fx mindfulness, der er gamle, kendte religiøse teknikker, vi får i nye ikklædninger.

Med magasinet Clemens Anker vil vi i Århus Domsogn gerne være med til at fremme en åben refleksion og debat om tro. Dette første nummer belyser mødet mellem kristendommen, som den kan tolkes i dag og vores daglige liv, hvor vi søger mening, lykke, trøst og håb både i medvind og modvind.

Der kan være mange grunde til, at vi får en erfaring af, at her mistede jeg min barnetro. Her oplevede jeg et tab. Hvad blev tabt? En barnlig og naiv tro på Gud, som sidder i himlen og styrer? Var det en angst eller ensomhed midt i menneskemængden? Eller var det en sammenhæng i familien, der faldt sammen? Et dødsfald? Et overgreb? Et barn, som manglede anerkendelse og kærlighed? Listen af menneskelige tab er desværre udtømmelig, og de fleste af os har en erfaring her.

Vi forbinder ofte tabserfaringen med tro. Ikke så sjældent siger mennesker, at de mistede barnetroen. Barnetro kan være et udtryk for troen på den gode Gud, der vil og gør alting godt. Og den kan være udtryk for en sammenhæng, et op og et ned i tilværelsen. Hvis vi har gjort op med Gud, hvad var det så for et billede af Gud, vi gjorde op med? Hvilke tanker gør vi os i dag, "når der går hul på barnetroen"? Hvad sætter vi i stedet? Hvad kommer efter barnetro? Er der en tro, som bedre kan bære livet for os? Eller overlades vi reelt til at bære livet selv? Var der noget i den overbevisning, vi tabte, som kan hentes tilbage?

Bibelen, billedkunst, digtning og musik bærer forskellige tilgange til Gud, forskellige gudsbilleder op gennem kirkens tradition. Og vi møder aktuelle gudsbilleder i vores samtid.

Det er vores håb, at vi med dette magasin kan bidrage til samtalen og eftertanken om tro i vores fælles liv.
God læselyst!

6 | Da der gik hul på min barnetro

8 | BRØDET, LYSET
OG DEN ÅBNE DØR
Billeder af Gud
i Johannesevangeliet
Af Sabine Bech-Hansen

11 | Da der gik hul på min barnetro

12 | SELVUDVIKLINGENS GUD
Hvem er Gud ifølge den
almindelige dansker idag?
Af Iben Krogsdal

18 | UDEN LØBESKO OG SLANKEKUR
Guds generøse krop
Af Henrik G. Lund

20 | RELIGION ER
NOGET MAN GØR
Af Kirstine Helboe Johansen

22 | BABYSALMESANG
Fotoreportage
Af Tina B. Andersen

24 | BILLEDER AF GUD
I ÅRHUS DOMKIRKE
Hvordan ser Gud ud?
Af Troels Rønsholdt

26 | I DEN LIGE GADE
Af Poul Henning Bartholin

28 | CHRISTINE CENTERET
Et voksested for ofre
for seksuelle overgreb
Af Sabine Bech-Hansen

Løftet i Århus Domkirke

Poul B. Fihl

**ARRESTHUSMEDARBEJDER
OG KORSHÆRSASSISTENT**

Jeg er vokset op i et ikke-ortodokst Indre Missionsk hjem, og jeg husker min barnetro som troen på en almægtig Gud. Men ikke en magtfuld gammel mand med skæg; snarere som en stærk mand i sin bedste alder. Måske har Carl Blochs og Joakim Skovgaards religiøse malerier af Jesus været med til at danne mine billeder. I dag ser jeg med Matthæus og Lukas Gud som en høne, der værner, varmer og passer på os. Jeg kan lige som en kylling begive mig ud i verden og måske få nogle hug – jeg har altid min frie vilje til at bryde ud – men jeg vil aldrig være i tvivl om, at jeg kan komme ind under Guds beskyttende vinger igen.

Men i dag erkender jeg også, at en høne ikke kan klare alt. Der er ræve i verden, og måske er der også hul-ler i Guds almagt – endnu.

Hans Krull

BILLEDKUNSTNER

Jeg er vokset op i et religiøst hjem, hvor vi bl.a. bad bordbøn, og hvor jeg bestemt troede, at engle beskyttede mig og min tvillingsøster. Men jeg ved nøjagtig, hvornår jeg mistede min barnetro. Det var engang, da en religionslærer viste klassen et billede, som en veninde havde taget. Hun havde været ude at gå i en skov, og så havde Jesus vist sig for hende – og hun havde tilfældigvis haft et kamera om halsen og havde uforvarende taget et billede. Det viste en uskarp figur, som man med meget god vilje kunne få til at være en Jesus, som var iklædt en lys klædedragt. Men jeg tænkte rent intuitivt: Dét er løgn. Hun ville overbevise mig om noget, som jeg allerede troede på i forvejen, men hun gjorde det ufri-villigt til humbug.

Jesu død og genopstandelse opfatter jeg som en metafor, men præsteskabet har gjort det til noget bogstaveligt, hvilket for mig har samme effekt som lærerindens foto, nemlig at religion forgifter alt. Og at det med at lade de små børn komme til mig især for visse perverse katolske præster er blevet taget meget bogstaveligt.

Troels Kirkeskov Jensen

**SKOLELEDER PÅ
LAURSENS REALSKOLE**

Min barnetro havde en næsten fysisk form som en altseende og alvidende gammel mand, der havde den skræmmende magt til at opfylde eller undlade at opfylde ønsker. Den håndgribelige allegori til troen fandt jeg i udsagnene om at være mod andre, som jeg ønsker, de skal være over for mig. Og om at vende den anden kind til. Det var konkrete udtryk, der gav mening i min ellers ungdommeligt kaotiske verden, hvor jeg forsøgte at få hold på, hvad der var rigtigt og forkert, og hvad alle andre syntes og tænkte om hinanden, mig, livet og døden.

Indikatorerne på troen spændte vidt. Fra overlærer Pedersens dogmatiske prædiken om synd og frelse over lærer og FDF-leader Djursdals mere pragmatiske indgang, hvor man selv skulle definere troens betydning for én selv, men med Biblen og historien i bevidstheden. Og så helt over til min mors nærmest ateistiske måde at forholde sig til den traditionelle kirkes undertrykkelse og intolerance. Det efterlod mig i et trosmæssigt vakuum, hvor jeg selv skulle finde ud af, hvad jeg tænkte. Men jeg har sat stor pris på denne frihed til at definere troen for mig selv. Og gør det stadig. Vejen til at finde ud af, om man tror eller ikke tror, er vigtig. Processen er vigtig. Særligt for et barn. Det er menneskeligt usundt at have adapteret en tro, som blokerer for tvivl og udvikling, men som til gengæld giver svarene på alt for en. Det er til gengæld mentalt sundt at være nået frem en tro, som er baseret på undersøgelse af tvivl, nysgerrighed og usikkerhed.

Kirsten Thonsgaard

FORTÆLLER OG DRAMATURG

Jeg husker tydeligt min barnetro. Vorherre – Gud – repræsenterede ret og styrke og residerede helt klart omkring Vejgaard Kirke, men var ellers overalt, hvor jeg var. Sådan en farfar-agtig ”nu må du ikke tabe modet, lille ven”-type. Og skulle jeg alene hjem fra spejder på mørke aften-er med kun en svag Nefa-lygte på cyklen, så var han altid én, man kunne bede til – og han var der altid. Der var nogle år, hvor jeg klarede mig uden kirken, men på et tidspunkt gik det så op for mig, at mine venner her i Aarhus var optaget af alle mulige terapiretninger. Da tænkte jeg, at så var det da meget bedre at gå i kirke, hvor

ingen kræver penge af mig, og hvor der ikke er nogen, der har luskede bagtanker.

Jeg har et meget ukompliceret forhold til tro og er ikke i tvivl om, at godt netværk og tro er afgørende. Man kan godt møde lidelse – faktisk har jeg altid tænkt, at jeg selvfølgelig også vil blive ramt. Men måske slipper jeg let igennem. Og det er fantastisk befriende at vide, at én er gået forud, og at man ikke er ene i lidelsen.

Lotte Heise

FORFATTER OG ENTERTAINER

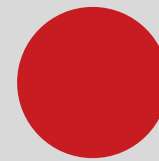

Når jeg bad aftenbøn som barn, sagde jeg tak for denne dag, og vil du passe godt på min mor og min lillebror, og hvem der nu ellers skulle passes på. Så kom alt det med børnene i Biafra, og dem bad jeg Gud om også at tage sig af. Men så kom en katastrofe mere, og efterhånden blev min bøn så lang, at jeg lå og kom til at fryse, inden jeg blev færdig. Da lavede jeg en aftale med Gud om bare at sætte navn på de nærmeste, og resten kunne jeg sammenfatte med ”og så alle de andre”. Dét kan man da kalde et barnligt forhold til Gud.

Jeg beder ikke ofte i dag, men da min mor blev syg for to år siden, var det godt nok heldigt, at Gud var der og holdt øje med mig. Også i dag forestiller jeg mig Gud som almægtig, helt vildt venlig, tilgivende, med hvidt skæg og i en stor kjortel. Men som et rationelt tænkende menneske kan jeg undre mig over nogle af hans prioriteringer. Hvis han nu har så meget magt, kan han så ikke lige stikke hånden ned – f.eks. i Syrien? Men det går jo bedre med aids i Afrika, og fem veninder er enten raske eller ved at komme sig efter brystkræft, og to veninders børn er også blevet helbredt efter kræft. Så noget gør han jo.

Jeg synes, det er überfedt at gå i kirke. Jeg kommer altid derfra med en eller anden sætning til eftertanke. Og jeg synes, Gud er cool, og Jesus er endnu mere cool.

Da der gik hul på min barnetro...

Elsebeth Egholm

FORFATTER

Jeg husker ikke, at nogen har fortalt mig om Guds eksistens. Det skulle ligne mine forældre dårligt at være så skrāsikre. Men noget må jeg alligevel have fået ind, for som barn bad jeg aftenbøn og tegnede store hjerter i luften, hvor jeg placerede mine forældre, mine brødre og mine bedsteforældre. Så kunne der ikke ske dem noget ondt. Hvis jeg glemte det med hjertet og bønner, var det ikke så godt. Så kunne det værste ske. Hjertet var et helle i en verden, hvor det farlige lurede.

Når jeg lå på græsplænen om sommeren, mente jeg at kunne se Gud. Han var camoufleret som en sky, men jeg så konturerne af ham: hovedet, skuldrene. Han vågede over mig og mine. Det var jeg nødt til at tro på, selv om mormor var skeptisk. Hun var meget religiøst opdraget, og det havde givet bagslag. Hendes afdøde mand var skolelærer, og han var videnskabeligt anlagt. Han var ikke så glad for præster. Hans forhold til Gud ved jeg ikke noget om.

Senere hen blev det musikken og salmerne, der trak mig ind i kirken. Guds ord var en sidegevinst: ind imellem lærerigt; andre gange lidt selvfølgeligt alt efter præsten, min egen sindsstemning eller den givne lejlighed. Men altid får jeg noget med fra kirken. Og altid – med næsten usvigelig sikkerhed – fælder jeg tårer. Rummet og ordene og musikken har til stadighed en betydning for mig, selv om jeg som de fleste danskere ikke er flittig kirkegænger.

Spørgsmålet er så, om jeg tror? Svaret er, at jeg ikke længere kan se Gud oppe i skyerne. Men håbet er måske også en slags tro.

Brødet, lyset og den åbne dør

Billeder af Gud i Johannesevangeliet

Hvad sker der, når der går hul på barnetroen? Holder man så op med at tro? Eller er det voksentroen, der tager over? Barnetroen er den ukomplicerede, ligefremme tro. Som man tror på sine forældre, sådan tror man på Gud. Nogle forældre fortæller deres børn, at Gud ligner bedstefar, bare med langt skæg. Andre taler om skytsengle. Pointen er hver gang: Gud – ham kan du stole på! Uanset hvad!

Af Sabine Bech-Hansen, sognepræst

...

V i ved ikke, hvad evangelisten Johannes' forældre har sagt til deres dreng. Men vi kan se, hvilken indflydelse, det har haft på hans voksentro: en barnlig billedrigdom kombineret med voksenabstraktioner, som gør Johannes' gudsbillede til noget helt særligt. Johannes tyder og tolker på sin helt egen måde. Pointen er: Gud har så mange facetter, at ethvert menneske kan finde og genkende træk, som vækker tillid og muliggør kommunikation.

I Det ny Testamente kalder Jesus Gud for *Far*. I Johannesevangeliet er dette familiebånd så tæt, at far og søn er ét, de udgør en enhed. Derfor bruger Jesus her det guddommelige *JEG ER* om sig selv, som vi kender fra Det gamle Testamente. Her spørger Moses Gud: Hvem må jeg hilse folket fra. Gud svarer: Hils fra *JEG ER*! Det fandt Moses noget utilfredsstillende. I Johannesevangeliet uddyber Jesus navnet med ord,

som anskueliggør Guds spændevide. Han siger blandt andet om sig selv:

Jeg er livets brød - den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.

Jeg er verdens lys - den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.

Jeg er døren - den, der går ind gennem mig, skal blive frelst; han skal gå ind og gå ud og finde græsgange.

Jeg er den gode hyrde - jeg sætter livet til for fårene. Mine får kender min røst, og jeg kender dem, og de følger mig, og jeg giver dem evigt liv, og de skal aldrig i evighed gå fortabt, og ingen skal rive dem ud af min hånd.

Jeg er opstandelsen og livet - den, der tror på mig, skal leve, om han end dør.

Jeg er vejen og sandheden og livet - ingen kommer til Faderen uden ved mig.

Jeg er det sande vintræ - I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre.

Konkrete og abstrakte billeder, vi alle kan koble os på: Billederne kan udbygges, og vi kan grunde over begreberne. Billedet, Johannes maler for os, er billedet af en dynamisk, bevægelig, forandringsparat Gud. En Gud, der kommer mennesker i møde. Også det voksne menneske, der har forladt barnetroen. Abstraktionsniveauet er højt nok til, at også det intellektuelle menneske kan være med. I indledningen til Johannesevangeliet hedder det:

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket fik ikke bugt med det! Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os.

Gud blev kød og blod, Gud blev menneske. Det er så stort et paradoks, at der skal billeder til. Ikke gudebilleder i træ eller sten eller guld. Heller ikke nisser på snøreløftet. Men illustrationer af, at Gud er til stede i menneskelivet, netop der hvor vi selv er. Så vi kan nå hinanden.

Det er, hvad der kom ud af det, da der gik hul på Johannes' barnetro. ●

Vibeke Jørgensen

HAR SOM GUIDE VIST ÅRHUS DOMKIRKE
FREM FOR UTALLIGE TURISTER

Barnetro. Jeg forbinder mest ordet med det at tro på julemanden, og så bliver man lige pludselig voksen og kynisk og ser nogle andre sammenhænge. Men jeg mindes med stor glæde 4. klasses julekrybbespil på min barndoms skole i København. Det var virkelig en oplevelse, som jeg forbinder med tryghed og tradition.

Jeg holder meget af kirkerne, som der er så meget verdslig historie og kultur i, og jeg har stor respekt for det kristne grundlag i den danske kultur. Men da jeg for nogle år siden mistede min søn, som pludselig døde af en blodprop i hjernen, mistede jeg trygheden. I alle de år, jeg har haft børn omkring mig, har jeg bedt en hurtig aftenbøn: "Åh, pas nu godt på mine børn". Den kan jeg ikke bede mere. Jeg har stadig børn omkring mig, der skal passes på, men det må jeg finde ud af at gøre på en anden måde.

Jens Blendstrup

FORFATTER, TIDL. ELEV PÅ AARHUS KATEDRALSKOLE

Jeg tror, min tvivl startede samtidig med, at jeg fandt ud af, at julemanden heller ikke fandtes. Jeg kan huske, at julemanden i Salling kom op og skændes med sin kone, der rev skægget af ham. "NU holder du kæft, Ejnar" råbte hun. Jeg tror, det var nogenlunde samtidig, at jeg begyndte at tvivle på, om Gud fandtes. Eller om han var en, der var klædt ud. I skolen hørte vi Biblen læst højt. Jeg kan huske, at jeg var sindssygt bange for, om de mange mariehøns en sommer var Gud, der var i gang med en mindre dommedag. Men så sagde min far, at Gud var pure opspind. Og mariehønsene var bare en højtryksplage.

Da jeg var barn, søgte jeg de store erkendelser. Det tror jeg, de fleste børn gør. Den sult er umættelig. Man smager jo på verden. Og også på erkendelsen. Og dengang var det rart at forestille sig, at der sad en Gud et sted. For mig var der sådan set aldrig nogen tvivl om, at mine bedsteforældre fandtes oppe i himlen. Skyerne så jo solide ud. Og det gjorde det også lettere for mig at deltage i sandspisningskonkurrencer med lede Frank fra børnehaven, når jeg vidste, at sandet var rent, fordi det var skabt af Gud og dermed utrolig sundt. Den åbenhed eller naivitet forsvinder på godt og ondt med alderen.

I dag har jeg det med tro som med influenza - den blusser op nogenlunde samtidig. Jeg tror, den er meget privat, hvis den er der. Det er lidt som et klædeskab med religiøse muffedisser, som jeg pakker væk, hvis nu det skulle blive meget vinter i min sjæl.

Da der gik hul på min barnetro...

Lone Munkholt

FORPAGTER AF
PØLSEVOGN BISPETORV

Jeg er ikke vokset op i et religiøst hjem, men man kunne godt bede til Gud, og jeg ved, at jeg har gjort det. Skal jeg sætte billede på min barnetro, tror jeg, det var en Jesus-lignende figur - en høj mand i en lang lys kjortel. Men jeg forbinder ordet barnetro med tilliden til, at nogen holder hånden over os. Og jeg ved, at jeg mistede barnets tro og tillid, da jeg var fem år og lå indlagt på Aalborg Sygehus i fem uger. Når min mor gik fra mig om aftenen, skreg jeg og ville med, og sygeplejerskerne måtte holde mig. Det var et stort tillidsbrud. Nogen skulle have holdt hånden over mig, men jeg blev bare efterladt og måtte klare mig selv.

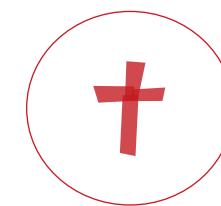
Jeg bruger ikke kirken i dag og er ikke medlem af folkekirken. Jeg meldte mig ud, da der var en sag om nogle præster i Vestjylland, der ikke ville give hånd til kvindelige præster.

Selv- udviklingens Gud?

Hvem er Gud
ifølge den
almindelige
dansker i dag?

Af Iben Egekvist Krogsdal, Ph.d. og forfatter

De fleste vil mene, at han først og fremmest er en god og kærlig far. Nogle vil endda sige, at han er en far, der ikke bare kender os, men også *anerkender* os. I et moderne hverdagsliv, hvor vi ofte bruger anerkendelse som et princip for god adfærd; hvor vi lærer, at vi bør fokusere på det bedste i os selv og andre, opfatter vi også i stigende grad Gud som en anerkendende forælder. Sådan smitter tidens idealer af på vores billeder af Gud. Når vi i dag for eksempel hylder det positive og konstruktive menneske, når mange hellere opdrager deres børn gennem ros end ris, ja, når man i disse år ligefrem opretter skæld-ud-frie skoler, så holder Gud på en måde også op med at skælde ud. En moderne Gud kritiserer ikke og dømmer ikke. Han elsker, opmuntrer og ser vores potentialer. Han ser det bedste i os og tror, det kan blive til noget. Det gælder i det almindelige hverdagsliv, og det gælder i dag også et langt stykke hen ad vejen, når vi bliver syge eller ramt af uheld og ulykke. ●●●

En 40-årig kvinde, der lider af en uhelbredelig sygdom, ringer til sin sognepræst. Hun er ulykkelig over, at hun snart skal dø, og hun forstår ikke, hvorfor sygdommen har ramt netop hende. Hun forstår ikke, hvorfor hun trods gentagne behandlinger og brug af alternativ medicin ikke bliver rask.

"Hvad er Guds mening med det her?" spørger hun.

"Det er ikke sikkert, der er nogen," svarer præsten.

"Men hvorfor har jeg fået den her sygdom? Hvad er det, jeg skal lære?"

"Gud gør ikke mennesker syge for at få dem til at lære noget."

"Så Gud har ingen dybere mening med det her?"

"Selv hvis han havde, kunne vi ikke vide det. Gud giver ikke forklaringer. Men han er sammen med os i mørket."

Når ulykken rammer, stiller mange sig spørgsmålet: Hvordan kan Gud tillade, at det her sker? Eller de spørger: Hvad har jeg gjort, siden det her sker? Hvad er den dybere mening? I svær modgang bliver den almindelige forestilling om den gode og kærlige Gud udfordret. For hvis Gud er en kærlig far, hvorfor lader han så sine børn lide?

Der er intet nyt i, at mennesker klager til Gud, når de bliver ramt af noget ondt. Men de forestillinger, vi har om Gud, forandrer sig fra generation til generation. Og det samme gør vores forestillinger om vores medgangs og modgangs årsager. I dag ser mennesker ud til at være mere optagede af at finde forklaringer på og lærdomme i deres livs lidelser, succes og fiasko, end de var for 40-50 år siden. Dengang, lige før det moderne forbrugs- og vækstsamfund for alvor vandt indpas, var personlig modgang i højere grad noget, der skulle klares, end noget, der skulle forklares. Gud blev af mange opfattet som en magt uden for mennesker, hvis veje det dybest set ikke

tilkom mennesker at forstå. Man talte om skæb-
nen og forsynet. Man talte om Guds uransageli-
ge veje. Gud var ifølge den almindelige folkefor-
ståelse mere gådefuld end forklarende. Fandtes
der en højere mening med såvel medgang som
lidelse, og det gjorde der nok, så blev den i hvert
fald ikke røbet mere end antydningvist for
mennesker.

I dag er billedet af den uudgrundelige og
uforklarlige Gud stadig levende, ikke mindst
blandt ældre folkekirkemedlemmer. Det er også
det gudsbillede, præsten giver udtryk for i sam-
talen med den syge kvinde. Guds veje er uran-
sagelige. Og han opdrager ifølge præsten ikke
mennesker gennem sygdomme. Gud er deri-
mod med i lidelsen. Han er først og fremmest en
medlidende og trøstende Gud. Han ved, hvor-
dan man har det, for han har selv lidt.

Billedet af Gud som uudgrundelig og med-
lidende er et gudsbillede, der har vundet stor ud-
bredelse inden for folkekirken. Som gudsbille-
de har det dog konkurrence fra, eller i hvert fald
følgeskab af andre forestillinger om Gud. Man-
ge mennesker forventer sig mere af Gud i dag.
De opfatter Gud som en garant for mening med
det, der sker dem, ikke mindst lidelsen, og de sø-
ger indsigt i denne mening, så de bedre kan forstå,
håndtere og udvikle sig gennem deres livs hæn-
delser.

Det er ikke underligt, at flere i dag interesserer
sig for særligt deres lidelses årsager og potentia-
ler. Både i arbejds- og privatlivet møder vi i dis-
se år et massivt krav om, at vi bør tænke i selv-
udvikling og selvrealisering. De mennesker, der
i dag er i den erhvervsaktive alder, er opdraget i
en verden, hvor man i langt højere grad end tidli-
gere ser dagliglivets med- og modgang som dele
af en personlig udviklingsproces. I den forbin-
delse er vi i dag både som enkeltmennesker og
samfund meget optagede af at lede efter forkla-
ringer inde i det enkelte menneske: i psyken, sin-
det, kroppen eller hjernen. Hvis vi oplever mod-
gang, konsulterer vi stadig oftere en psykolog, en
psykoterapeut eller en coach i forsøget på, gen-
nem selvransagelser, at finde de dybereliggeren-
de årsager til vores problemer. Man kan sige, at
vi i dag placerer et stigende ansvar på det enkel-
te menneske: Har et menneske problemer, må
det begynde med at finde forklaringen i sig selv.

9 Gud straffer ikke, han fordømmer ikke og forkaster ikke. Gud udvikler.

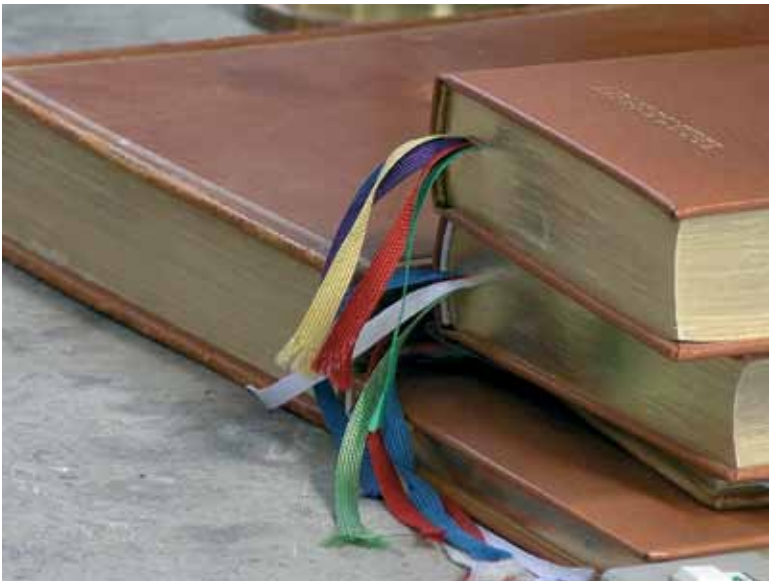
Forklaringer er dermed noget, der "ligger lige for": Hvis man dykker ned i sine egne tanker, følelser og reaktionsmønstre, kan man finde dem.

Det er derfor også en udbredt forestilling, at både fysisk og psykisk sundhed og sygdom i vidt omfang kan forklares inde fra det enkelte menne-
ske. Ikke mindst inden for de nye spirituelle retnin-
ger trives den tanke, at kroppen altid udvikler me-
ningsfulde ting, og at selv sygdomme har et godt
formål. Den nye spiritualitet tildeler "mening" til tinge-
ne: Sygdomme er ikke noget, der rammer os tilfældigt;
nej, de opstår i kroppen af gode grunde og vil os dybest
set noget godt. Kroppen er en budbringer; den udvikler
de ting, vi har brug for i vores personlige udvikling.

Synet på vigtige livshændelser som indefrakommende, forklarlige og ud-
viklende er i dag med til at bære et nyt gudsbillede frem. Det findes mest
rent hos de spirituelle danskere og lidt mere fortyndet hos resten af befolk-
ningen. Gud er ifølge den nye forståelse stadig den kærlige far, men han er
også en kraft, der virker i samspillet mellem krop, sind og ånd ved for ek-
sempel at lade sygdomme opstå, som kan forekomme onde, men i virkelig-
heden udvikler os som mennesker. Gud straffer ikke, han fordømmer ikke
og forkaster ikke. Gud udvikler.

For den syge kvinde, der af præsten får at vide, at hendes sygdom
ikke har en mening, kan billedet af den uransagelige Gud måske virke som
en stor befrielse. Hun slipper for at tænke over, hvad hun skal lære af sin li-
delse og for at se den som en gudgiven gave. Hun kan lide i fred. Men for
mange vil billedet af en Gud, der kun trøster og ikke har noget konkret med
hverdagens modgang at gøre, ikke helt slå til. Stadig flere ønsker at udforske
deres tro, at finde forklaringer på deres lidelse og at vokse som mennesker
i indsigt. De vil trænge dybere ind i den guddommelige gåde, fordi de selv
bærer den i kroppen. De søger indblik i den kraft, der handler indefra. Og de
ser sig selv vandre på en større, meningsfuld udviklingsvej.

I dag eksisterer billederne af den uransagelige og af den forklarende Gud
side om side. Det samme gør billederne af Gud som medlidende og Gud
som udviklende. Af og til fletter billederne sig sammen, andre gange kon-
kurrerer de. Det ene kan få mest ret i én situation, det andet i en anden.
Moderne mennesker trækker på dem alle, fordi de netop kun er billeder,
ikke endelige sandheder. Og forskelle i gudsbilleder har både før og nu fået
mennesker til at kæmpe og resignere og tale med hinanden på nye må-
der om kristendom. Det gør kristendommen til et spændende eksistentielt
rum at bevæge sig i. ●

Uden løbesko og slankekur

Guds generøse krop

Af Henrik G. Lund, sognepræst

”De fleste af os har noget at kæmpe med, når det kommer til kropskontrol og tilfredshed med det, vi ser i spejlet.

der sig forvandle og forandre af dem, han møder. Generøst holder han kroppen åben og klar til at tage imod. Dét er evangeliernes hovedhistorie, den åbne, rummelige og modtagende krop.

Den perfekte krop er et frelses-ideal for mange moderne mennesker. Vi kæmper med og mod kroppen. På med løbeskoene, tag en slankekur, sved i fitnesscentret - optimer træningen med et pulsur. Det er om at bevæge sig, og vi udstår smertefulde sportsaktiviteter for at se godt ud, være sunde og i fin form. Når idealet hedder den perfekte krop, er det op til os selv at lykkes. Vi vil udtrykke, hvem vi er gennem kroppen og kendes på et højt kondital, halvmaraton, tatovering og intimbarbering, ja hvad som helst der udviser kropslig personlighed og individualitet. Ønsket om den perfekte krop har udviklet sig til en kropskult. De fleste af os har noget at kæmpe med, når det kommer til kropskontrol og tilfredshed med det, vi ser i spejlet. Vi er ikke tilfredse med den naturlige krop og derfor i færd med at udvikle et negativt kropssyn. Med den perfekte krop som ideal dømmes vi mellem vindere og tabere, rigtige og forkerte, aktive og dovne, smukke og grimme. Kropskulten sorterer skånselsløst socialt, kulturelt, etnisk og religiøst.

Evangeliernes hovedhistorie taler til vores ønske om den perfekte krop. Hovedhistorien er, at Gud bliver krop. Matthæus-, Markus- og Lukasevangeliet fortæller, at det er gennem kroppen, Gud viser, hvem han er, og hvad han vil mennesker. Det sker gennem hans søn, Jesus. Fra fødslen i Betlehem til korsfæstelsen på Golgata i Jerusalem er Jesu krop i centrum af Guds historie. Og Jesus viser sig at være krop på en helt anden måde end den, vi dyrker i vores vestlige negative kropskult. Gud lader sin søn blive en generøs krop, en krop, som giver sig hen til andre, bevæger sig i forhold til andre, la-

Vi ved ikke, hvordan Jesus så ud. Vi kender hverken hans ansigtstræk, vægt, højde eller BMI. Udseendet er åbenbart ikke interessant for evangelisterne. Det er derimod kroppens brug og dens virkning, dens tilgængelighed for andre. I evangelierne er Jesu krop altid social og favnende. Kroppen er omsorgsfuld. Skønt Jesu krop hører til en biologisk slægt og en bestemt jødisk kulturel situation, så er det kendetegnede, at Jesus giver slip på sin kropslige selvkontrol for at give hen sig til andre. Han holder ikke på sig selv og ønsker ikke at fremstå som en perfekt krop. Han forærer generøst sin krop til den anden. Ansigtet, øjnene, ørerne, munden, huden, hænderne og fødderne giver han til den, han møder, hvem det så er. Den lille mand Zakæus, den lamme, den døve, den blinde, den stumme, den urene, som ingen vil røre ved og luderen, som bedre end nogen kender det negative kropssyn og andres fordømmelse, ja hvem som helst åbner Jesus sin krop for, gør sig passiv og lader sig gennemtrænge og røre af den anden. I evangeliernes fortælling om Gud er kroppen medlevelsens og medfølelsens sted. Det er gennem kroppen og sanserne, at Gud viser os, hvordan han elsker, hvad kærlighed er i ord og praksis.

Evangeliernes historie om Guds generøse krop er nødvendig for os moderne mennesker med en negativ kropskult. Guds generøse krop, som vi møder i beretningen om hans søn Jesus, får stadig mennesker til at åbne sig, rumme, modtage og elske andre. ●

Religion er noget man gør

Af Kirstine Helboe Johansen

adjunkt i praktisk teologi, Aarhus Universitet

Religion og kristendom drejer sig i mindre grad om det, man tror eller ved. Religion handler først og fremmest om noget, man gør. Man bærer sit barn frem til dåb og lader sine afdøde begrave; man bliver konfirmeret og viet; man går til gudstjeneste enten ved særlige anledninger som børne- og familiegudstjeneste, ungdomsgudstjeneste eller natkirke, ved de store højtider som jul, påske og pinse, eller man går til gudstjeneste om søndagen som en del af sin livsrytme.

Kun når nogen i fællesskab praktiserer religion, er en religion en levende religion. Når et fællesskab kommer sammen til gudstjenesten, viser det, uanset anledning, at det regner netop dette religiøse fællesskab som betydningsfuldt i understøttelsen af sit liv til hverdag og til højtider. En religion lever af at blive brugt i menneskers liv, for når den anvendes eller udføres, regnes den for gyldig.

Alligevel oplever man med en næsten kedsommelig forudsigelighed store overskrifter om ritualdeltagernes manglende tro særligt

Det bliver først til en levende og gyldig religion i det øjeblik, nogen holder den for sand og lever i dens univers.

i forbindelse med de populære julegudstjenester og forårets konfirmationer. Julegudstjenester har intet med kristendom at gøre, det er bare kultur og tradition, lyder det; og de stakkels konfirmander skal år efter år stå til regnskab for journalisternes interesse for deres tro på og viden om kristendom.

Den personlige tro og viden om kristendom er bestemt en afgørende del af trosforståelsen, som både må indeholde personlig tro, en vis mængde viden og religiøse handlinger; men det er netop en del af en samlet trosforståelse, og derfor kan tro og religiøsitet ikke begrænses til dette. Det er en religionshistorisk naiv antagelse, fordi religioner til alle tider har været knyttet til religiøse handlinger i uløselig forbindelse med samfundets kultur og traditioner; og det er religions-teoretisk forfæjlet, fordi ethvert religiøst univers er dybt afhængigt af, at nogen gennem handlinger viser, at de holder det for gyldigt.

DEN VIRKELIGE VIRKELIGHED

Mennesker er kendetegnet ved sprog. Sproglighed giver mennesker helt nye muligheder for at kommunikere og for at kunne overskride tid og sted. I kraft af sproget er mennesker ikke begrænset til nutiden, men kan fortælle om fortiden og forestille sig fremtiden: Man kan fortælle om andre steder, og man kan fantasere ved at forestille sig tider og steder, som aldrig er set eller oplevet. Desuden kan man dele det med hinanden og skabe en fælles erindring om fortiden, en fælles vision for fremtiden eller en fælles fantasi. Med sprogets store muligheder følger også udfordringer. Netop fordi man med sproget kan overskride nutiden, bliver sprog en usikker kommunikationsform. Der kan være forskellige erindringer om fortiden, forskellige visioner for fremtiden og forskellige fantasier. Det indebærer, at en sproglig beskrivelse altid er til forhandling og må argumenteres for: Har vi den rigtige forståelse af Danmarks rolle under den kolde krig? Har vi den korrekte vision om Danmarks fremtid. For fantasien er sprogets usikkerhed et mindre problem, fordi den ene fantasi ikke udelukker den anden. Det udnytter skønlitteraturen, som netop beskriver en uendelig række sprogligt konstruerede verdener, der ikke foregiver at være virkelige og derfor heller ikke er i konkurrence med hinanden.

Religiøse forestillinger ligner på mange måder litteratur. Det er fortællinger om en anden virkelighed, som på flere punkter ligner vores. Alligevel er religiøse forestillinger anderledes, fordi de gør krav på normativ betydning for den synlige verden. Religiøse forestillinger fremstilles ikke som forestillinger, men som den virkelige virkelighed. Den virkelighed, som viser, hvordan vores virkelighed egentlig skal forstås; og som ofte hævder, at vores forpligtelse ikke slutter med den synlige verden, men fortsætter i en form for efterliv. Religiøse fortællinger er betragtninger om, hvordan verden i virkeligheden ser ud, og hvordan man skal leve i denne verden for at stå i en god relation til den Gud, som sætter den virkelige virkelighed.

Religioner indebærer en sandhedsforordning om, at dette er den sande virkelighed, og derfor er religioner stærkt udfordret af sprogets grundlæggende usikkerhed. På trods af sin sandhedsforordning er religion et sprogligt univers, som kan tænkes anderledes, hvilket også sker i den religiøse mangfoldighed. At Jesus er Guds søn, og at Muhammed er Guds profet er begge usikre sproglige påstande, som først opnår status som virkelig virkelighed, når nogen viser, at de holder netop disse påstande for gyldige i deres liv.

DEN KONKRETE VIRKELIGHED

På trods af sandhedsprætentionen er religion i udgangspunktet en forestilling på linje med andre, som hverken kan bevises eller modbevises. Det bliver først til en levende og gyldig religion i det øjeblik, nogen holder den for sand og lever i dens univers.

Derfor er religion ikke forestillinger, tro og viden alene, men i mindst lige så høj grad de ritualer og religiøse handlinger, hvor menigheden samler sig og med sin fysiske deltagelse viser, at den står inde for det religiøse forestillingsunivers. Ritualdeltagelse hverken forudsætter eller vidner med nødvendighed om en særlig personlig tro på eller viden om det religiøse univers. Det vidner alene om, at deltagerne her og nu står inde for det religiøse univers og regner det for gyldigt og dermed virkningsfuldt i deres liv og ved deres højtider. Fordi religion er et sprogligt forestillingsunivers, er det afhængigt af, at nogen i bogstavelig forstand trækker det ned

på jorden, hvor religionen kan vise sig gyldig. Det sker i ritualerne, hvor det religiøse univers med den virkelige virkelighed forbindes med de tilstedeværende kroppe, som i fælles handlinger forbinder den virkelige virkelighed med den konkrete virkelighed og dermed anerkender religionen som gyldig netop her og netop nu.

Derfor er religion ikke først og fremmest noget, man tror og ved; religion er noget, man i fællesskab udøver, for kun når nogen handler religiøst, er en religion et levende fællesskab og kan derved leve op til egen sandhedsprætention.

På den baggrund kan man forstå kristendom som en menneskelig sproglig fortælling om Jesus, som gennem inkarnation, lidelse, død og opstandelse viste en ny forståelse af Gud og dermed et nyt billede af den virkelige virkelighed. Når menigheden samles i ritualer, bliver denne fortælling den virkelige virkelighed for dem, en fortælling de kan leve deres liv på, fordi de i ritualerne bekræfter kristendommen som en gyldig og levende religion og lader den være virkningsfuld i deres eget liv; og samtidig sendes et signal til omverdenen om, at kristendommen holdes for gyldig af disse mennesker.

Om det virkeligt er den sande virkelighed, kan man aldrig vide. Her kan man kun tro – det kan ritualer ikke garantere, men de kan hjælpe på vej. ●

Det er fredag formiddag i Århus Domkirke. På gulvet ligger tæpper med rasleæg spredt i regnbuens farver. I siden står et bord med stearinlys, kaffekopper og frisk brød. Barnevogne bliver parkeret side om side, voksiposerne åbnet, pludrelyde og stemmer fylder rummet. På tæpperne ligger der nu småbørn, nogle med et fast greb om et rasleæg, andre får øje på kalkmalerierne i loftet eller på hinanden, og ved siden af hvert barn sidder en forælder.

Ni klokkeslag forvandler småsnak til stilhed, og morgensalmen "I østen stiger solen op" fylder rummet. Efter tre vers får hvert barn et kys af sin mor eller far, og fokus samles igen med ni klokkeslag og tre vers af "I østen stiger solen op". Fredagens babysalmesang i Århus Domkirke er sunget i gang.

Da jeg begyndte som præst ved Århus Domkirke, forestillede jeg mig, at babysalmesang var en god måde at skabe kontakt til men-

nesker i sognet. Men babysalmesang er mere end kontakt. Der opstår et møde, hvor samtaler om livet, menneskesyn og dermed også gudsbilleder får plads.

Jais Poulsen har gået til babysalmesang med sine to drenge og fortæller:

"Det har givet mig en god anledning til at bruge kirkens rum og til at gøre kirken til et naturligt sted for mine to drenge, der rækker ud over vores bryllup og deres dåb. For mig har den rumlige oplevelse og særlige stemning i kirkerummet altid været forbundet med en helt særlig ro i mit sind, og den genfinder jeg de gange, hvor vi har deltaget i babysalmesang."

Jais fortsætter:

"Jeg er blevet mere bevidst om, at kirken og Gud er vigtige størrelser i mit liv, som jeg ønsker skal være med i min hverdag. Hverdagen og det hellige er i allerhøjeste grad forenede størrelser"

Babysalmesang er en oplevelse både for børn og deres forældre. For bag enhver salmetekst ligger et billede af, hvordan vi kan forestille os Gud, og det billede spejler sig i vores eget liv. "I østen stiger solen op" rummer billeder af Gud, som giver os lyset og følger os gennem hele livet. Andre salmer giver os billedet af Gud som den, der favner os, når vi er skrøbelige. Det er forskellige gudsbilleder, der alle taler ind i vores liv.

Eller som Jais Poulsen udtrykker det:

"Jeg oplever en god balance mellem salmer, lege og sansestimuli i babysalmesang og mener, at salmerne er vigtige at have med for ikke at glemme, hvorfor vi er i kirken. Det er kirken i hverdagen med ble, gylp og kaffe."

Babysalmesang

Af Tina B. Andersen Foto Jonna Fuglsang Keldsen

Billeder af Gud i Århus Domkirke

Hvordan ser Gud ud?

Af Troels Rønsholdt, tidl. lektor, medl. menighedsrådet.

kirkens lange historie har troende for- søgt at besvare dette spørgsmål, og kunstnere har prøvet at visualisere alle tings ophav i kir- kerne. Selvom det 2. af de 10 bud forbyder at "... gøre dig noget udskåret billede eller noget afbil- lede af det, som er oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden; du må ikke tilbede det...". Dette bud havde oprindelig det formål at bekæmpe dyrkelse af afgudsbilleder i det gam- le Israel. I senere jødisk-kristen-islamisk traditi- on spiller også det forhold ind, at man ved at af- bilde Gud omskaber ham i menneskets billede. Man trækker den uendelige og almægtige Gud ned på et alt for begrænset plan. Når dette bud i tidens løb så helt klart er blevet overtrådt eller i hvert fald omtolket, som enhver kan se ved at betragte væggene i vore kirker, hænger det utvivlsomt sammen med et menneskeligt behov for at have et fysisk mål for troen og gudsdyrkelsen, og for at kunne se Gud

for sig. En rent abstrakt gud kræver en filosofisk tilgang til religionen, som de færreste har kunnet præstere, og da slet ikke i i Middelalderen, hvor de fleste var analfabeter. Man sy- nes dog i den kristne tradition at være tilbageholdende, når det gælder afbildninger af Gud selv i modsætning til Kristus, Maria, apostle og helgener. I Århus Domkirke findes eksempelvis kun tre billeder af Gud selv i en broget billedverden. Før vi ser nærmere på disse tre, kaster vi et historisk blik på brugen af billeder i den kristne tradition. I Den ortodokse Kirke gav Moselovens billedforbud og ikke mindst udfordringen fra de billedfjendske sejrrige muslimer i 700- og 800-tallet anledning til en voldelig strid mellem modstandere og tilhængere af billeder i kirkens gudsdyrkelse. En kamp, der in- debar ødelæggelsen af store, uerstattelige kunstskatte - eksempelvis i Konstantinopels hovedkirker og især i Hagia Sophia. Billedtilhængerne gik af med sejren, så man i dag møder et stort farvehav af ikoner, når man træder ind i en ortodoks kirke. Den katolske kirke har til i dag fastholdt billedet som et væsentligt indslag i sin kul- tus, hvorimod de protestantiske kirker fra begyndelsen har været splittede på dette om- råde. De reformerte kirker, som har Calvin som åndelig fader, er stærkt billedfjendske, hvorimod den lutherske kirke, som folkekirken er del af, har en mere afslappet tilgang til spørgsmålet om billeder i kirkerummet. Det gælder også til billeder fra førreformatorisk tid med katolsk indhold, som helgener og billeder forbundet med sjælemesser og aflad. Reformatoren Martin Luther var ikke billedstormer. I sin katekismus sløjfede han sim- pelthen det 2. bud og delte i stedet det 10., så det samlede antal fortsat var 10. Domkirkens mest markante billede af Gud selv finder vi i forbindelse med rester- ne af et førreformatorisk trefoldighedsalter i søndre sideskib i øst, lige ved trappen op til prædikestolen. Vi ser en såkaldt Nådestol fra ca. år 1500. Nådestolen er et billede af Gud Fader, der holdet korset med sin søn frem for sig. Det var et populært tema i Senmid- delalderen, forbundet med dyrkelsen af Kristi lidelsesfyldte offerdød for menneskenes skyld. Billedets budskab er kort, fyndigt og befriende: "Offeret er modtaget". Et andet kalkmaleri, der viser Gud i sin almagt, er det enestående Allehelgensbil- lede fra samme tid i søndre koromgang. Billedet var knyttet til et såkaldt Allesjæles alter, hvor der blev holdt sjælemesser til forkortelse af afdøde menneskesjæles lidelser i skærs- ilden. Billedet demonstrerer tydeligt Middelalderens tredelte verdensbillede: Øverst tron- er Treenigheden, Gud Fader og Kristus med Helligånden i skikkelse af en due imellem sig. Omkring dem musicerer et orkester af engle. I midten, på det jordiske plan, celebreres Pave Gregors legendariske messe, hvor vin og bød mirakuløst forvandles til Jesu legeme og blod. Og nederst ser vi Skærsilden som et forfærdeligt torturkammer, hvor enkelte sjæle befries af engle, som på grund af messens forunderlige virkning dykker ned midt i lidelser- ne og henter sjæle op til himlen. I denne sammenhæng er det interessante himlen, hvor Gud Fader og Kristus troner ved siden af hinanden - med ens ansigtstræk. Det ligner en teologisk tanke: At Faderen og Sønnen erigestillede personer i Treenigheden. En moder- ne indvending imod dette sceneri er, at kirkens messeoffer, der her næsten per automa- tik frelser sjælene ud af Skærsilden, på det nærmeste overflødiggør Gud Fader og Kristus som handlende aktører. Det virker, som om man ikke rigtig ved, hvad man skal stille op med de to tilsyneladende passive gudeskikkelser i himmelen. Den mest spektakulære afbildning af Gud findes på altertavlens fodstykke, præ- dellaen, til højre. Her forkyndes i modsætning til Allesjælesbilledet utvetydigt, at men- neskets frelse er en sag, der udelukkende hviler i Gud Faders hånd. Vi ser her igen Gud på tronstolen, også her iklædt pavelige ydre kendetegn, mens hans blodige søn og jom- fru Maria knælende, bistået af grædende engle, påkalder hans medlidenhed og trygler om tilgivelse for den syndige menneskehed. Menneskene trænges bag Maria, forrest de største og højeste: Paven, kejseren, bispen, abbeden og kardinalen, mens menigmand fortøner sig allerbagest. Alle venter de med foldede hænder. Billedet står i forlængelse af

prædellaens venstre motiv, som igen viser Pave Gregors messe. Dette billede viser her, at uden modtagelsen af nadveren, hvor brød og vin vir- kelig forvandles til Jesu legeme og blod, findes der ikke adgang til frelse, dog sådan forstået at deltagelse ikke giver ret til, kun mulighed for til- givelse. Retten håndhæves ikke af helgener, ikke

af Maria, end ikke af Jesus. Det faldne menneskes frelse er en sag, der udelukkende hvi- ler i Gud Faders hånd. Her er hierarkiet endegyldigt slået fast! Disse tre billeder illustrerer med al tydelighed, hvor vanskeligt det har været at inddrage Gud i den kristne billedverden. Den menneskelige fantasi og forestillingskraft slår simpelthen ikke til, og derfor viser man i Middelalderen Gud som et væsen, der lig- ger sådan lige et niveau over det øverste i den kendte verdens hierarki Paven. ●

Længst th:
Kristus i forbøn for menneskeheden ved Guds domstol.
Th:
Nådestolen.
Nederst:
Treenigheden.
Kristus ved Guds højre hånd.

I DEN LIGE GADE

Af Poul Henning Bartholin, domprovst

marts 2011 kom Det arabiske Forår til Syrien, og jeg gik for første gang i mit liv i "Den lige Gade" i den gamle del af Syriens hovedstad, Damaskus. En ældgammel handelsgade og hovedfærdselsåre, i 2011 stadig intakt men med en trafik, der varslede, at byen endnu en gang ville blive skueplads for oprør, kampe, snigmord og menneskelige tragedier.

Pickups med Al-Assad tilhængere kørte i bazarren, bevæbnet med maskinpistoler. "Gud, fred, Syrien", råbte de, men var det hensigten? Svaret kender vi ikke endnu, men mens jeg gik i Den lige Gade, tænkte jeg på apostelen Paulus. Han deltog i et andet opgør, der kunne ligne det, som var i gang: Opgøret mellem jøder og de første kristne. Opgør på grundlag af forskellig tro er

altid fanatiske og grusomme. Paulus forfulgte de kristne, og han mente sig sikker på at have Gud på sin side.

For Paulus blev Damaskus en skillevej. Her "så" han Jesus Kristus, fortæller Det ny Testamente. Han kom til en ny erkendelse. Han boede der efter i Den lige Gade, først hos en mand ved navn Ananias og efter flere års ophold i ørkenen igen tre år i Den lige Gade.

Hvad var det, der ændrede Paulus syn på jøder og kristne? Apostlenes Gerninger fortæller dramatisk om, at Paulus pludselig blev blind og senere igen seende, fordi Gud åbenbarede sig for ham i Jesus Kristus. Med andre ord indså Paulus, at hans hidtidige opfattelse af Gud, af tro, af mennesket var forkert. Han skiftede et billede af Gud ud med et andet. Ikke fra den ene dag til den anden. En lang periode i ensomhed og afsondrethed kostede det ham. Hans omvendelse var ikke en pludselig indskydelse eller en tilfældighed, skønt den skildres sådan.

Paulus grundede som os over livets grundmodsatning mellem liv og død, mellem godt og ondt. Hans tro som jøde på, at mennesket ved at overholde Moseloven kunne leve retfærdigt og komme tættest på det gode i tilværelsen, holdt ikke stik. For når han forfulgte kristne, der var frafaldne jøder, kæmpede han for det gode. Men hans midler var onde. Hvor var så retfærdigheden hos ham selv? Kan man i "det godes tjeneste" suspendere det "gode"? Nej, det er en selvmodsigelse, der desværre stadig er udbredt.

Paulus indså, at Gud heller ikke tror på, at et menneske kan gøres godt ved at overholde en lov. Nej, for vi er fanget i tilværelsens grundmodsatninger. Vi kan ikke ved egen hjælp komme fri af dem. Intet kan få os ud af de modsætninger. Paulus kan have tænkt, at så er alt ligegyldigt og tomt. Det er imidlertid ikke det, der kom ud af hans syn i Damaskus. Han så nemlig, at billedet af den strenge, fjerne Gud, der kræver retfærdighed, blev afløst af en Gud, som kommer i et menneskes skikkelse, i Jesus fra Nazareth.

I ham sker opgøret mellem tilværelsens grundlæggende kræfter: Godt og ondt. Gud er menneskers Gud, og han fører kampen mod det onde og reducerer det ondes magt. Paulus' billede af Gud er nu den korsfæstede Jesus Kristus. I ham sætter Gud en grænse for ondskabens hærgen i menneskers liv. Intet menneske kan leve udelukkende retfærdigt og godt. I stedet for at blive fortvivlet over det kan vi i troen få et tilsagn om, at vi ikke er alene i den grundlæggende kamp i vores liv. Tillige - og allervigtigst - ser Paulus den korsfæstede og opstandne Gud som en, der giver håb og tillid. Håb om det godes forrang og tillid til, at enhver kan gøre verden blot en lille smule bedre.

Paulus erkendte, at Gud kan vi ikke bruge i vores kamp uden at forråde budskabet. Gud er ikke "på vores side", når vi kæmper. Han er ikke det trumfende argument. For Paulus er han det, der giver håb og tillid til, at døden aldrig får det sidste ord. Det gør Guds kærlighed og Guds nåde.

Om vi kan bruge det til noget, er et privat og personligt anliggende. I Den lige Gade i Damaskus bliver Gud den dag i dag (mis)brugt som argument. Selv er vi til tider ikke bedre. For det er svært at opgive billedet af Gud som den, der konkret styrer verden, og i stedet sætte billedet af et lidende menneske på korset. Jesus Kristus, der ved opstandelsen giver os håb om, at Gud er til stede i vores liv gennem ord og ånd. At han giver os håb og mod til at handle for livet, for det gode og ikke af hensyn til os selv. Når Paulus kunne, kan vi vel også? Eller? ●

CHRISTINE CENTERET

et voksested for ofre for seksuelle overgreb

Af Sabine Bech-Hansen, sognepræst

Alle kender mælkebøtten. Nogen kalder den for fandens, andre ser den som symbol på trodsig udholdenhed. Alle er enige om, at den er en overlever.

Mælkebøtten bliver trampet på, får livsnerven skåret over, den er uønsket i pæne folks haver. Men den borer alligevel sit gule hoved op gennem asfalt og perlegrus igen og igen. Var der én, der sagde "ukrudt"? Spiseligt ukrudt! Blomstrende ukrudt! Dens gule farve spejler solen, selve livskraften. Og uanset hvad, så er mælkebøtten Guds skabning.

Isolation.
De kan ikke li' mig.
De er bange for mig.
De synes, jeg er besværlig.
Jeg kunne vel også gøre noget mer',
Men jeg tør ikke.

Jeg er bange.
Bange for at være udstødt.
Bange for det uvisse.
Bange for at sige for meget.
Eller for lidt.
Eller det forkerte.
Astrid Baun

Mælkebøtten er en overlever, mere end et offer. Sådan bliver den symbolet på dem, der har deres gang i Christine Centeret, rådgivningen for seksuelt misbrugte kvinder og mænd.

Christine Centeret er af de steder i Aarhus, der tilbyder hjælp af den ene eller anden slags og som Århus Domsogn samarbejder med. Stedet er let at finde, stik øst for domkirken på Skolebakken 5, med front mod det store byggekaos på havnen.

Når man kommer inden døre, sker der ikke så lidt! Der er café, baghave i to etager, minibibliotek og massagestol med musik. Der udstilles malerier, holdes foredrag og strikkeklub, og der er samtaler, samtaler, samtaler. Samtaler med andre overlevende, i selvhjælpsgrupper, med frivillige socialrådgiver- og psykologistuderende eller med rådgivere, som selv er berørt af seksuel misbrug.

Christine Centeret arrangerer også sommerlejr, biograf, museums- og koncertbesøg. Det kan henvise til terapeuter, der har erfaring med netop de problemer og senfølger, der udspringer af seksuelle overgreb.

Lederen af centeret, Henriette Nielsen fortæller om de mest almindelige følgevirkninger. Det er angst, sorg, skam og manglende selvværd, som giver sig udslag i depression og ensomhed, hos nogle også i stof- eller alkoholmisbrug.

Seksuelle overgreb foregår i det skjulte. Det er ikke noget, man taler om. Den misbrugte kan gå i mange år uden så meget som ét menneske at betro sig til. Derfor åbner Christine Centeret også døren for pårørende. Forebyggelse gennem oplysning er ligeledes en vigtig opgave, så der arrangeres foredrag og temadage for både faggrupper og private interesserede. ●

Digtet af Astrid Baun sætter ord på det manglende selvværd hos et offer for seksuelle overgreb:

Se mere om Christine Centeret på hjemmesiden:
www.christinecenteret.dk
Tlf.: 8619 9950
E-mail:
christinecenteret@gmail.com

www.nordea.dk

Bliv kunde
i fremtidens
bank

nordea.dk/velkommen

The Banker

Bank of the Year 2012
DENMARK

The Banker

Bank of the Year 2012
WESTERN EUROPE

Nordea er kåret til Årets Bank i Danmark for
4. gang i træk og Årets Bank i Vesteuropa 2012
af Financial Times magasinet The Banker

Scan koden
og se vores magasin
om fremtidens bank

Gør det muligt

Nordea

Kontaktadresser

Domkirkens medarbejdere fra venstre:
Tina B. Andersen, Henrik G. Lund, Karin Nyrup Granlie,
Kristian Krogsoe, Elisabeth Hammer Præsteholm,
Per H. Mathiassen, P.H.Bartholin, Carsten Seyer-
Hansen, Sabine Bech-Hansen, David Schmidt.

- P.H.Bartholin**
Domprovst
Kystvejen 47
8000 Århus C
Tlf. 86 12 16 74
e-mail: phb@km.dk

Sabine Bech-Hansen
Sognepræst
Thunøgade 16
8000 Århus C
Tlf. 86 12 59 15
e-mail: sbh@km.dk

Henrik G. Lund
sognepræst
Kt. Skolegade 15,1
8000 Århus C
Tlf. 29 40 02 96
e-mail: hlu@km.dk

Tina B. Andersen
Sognepræst
Kt. Skolegade 15,1
8000 Århus C
Tlf.25 30 23 73
e-mail: tiba@km.dk

Mette Birk
Gadepræst
Kt. Studsgade 46
8000 Århus C
Tlf. 27 12 10 01
e-mail: mem@km.dk

Kristian Krogsoe
Domorganist
Kt. Skolegade 15 b,1
8000 Århus C
Tlf. 32 12 83 72
e-mail: kkrogsoe@gmail.com
- David Schmidt**
Organist
Kt. Skolegade 15,1
8000 Århus C
Tlf. 22 98 95 56
e-mail:
david.organist@gmail.com

Carsten Seyer-Hansen
Kantor
Kt.Skolegade 15 b,1
8000 Århus C
Tlf. 86 10 90 77
e-mail:
carstenseyer@gmail.com

Per H. Mathiassen
Kirketjener
Århus Domkirke
Tlf. 22 15 76 04
e-mail: sctclemens@sol.dk

Bodil E. Hansen
Kirketjener
Århus Domkirke
Tlf. 22 15 76 04
e-mail: sct.clemens@sol.dk

Karin Nyrup Granlie
Kordegn
Skolegade 17
Tlf. 86205400
e-mail: aarhusdom.sog@km.dk

Elisabeth Hammer Præstholm
Kordegn
Skolegade 17
8000 Århus C
Tlf.86 20 54 00
e-mail: aarhusdom.sogn@km.dk

Jonna Fuglsang
Vicevært
Skolegade 17
8000 Århus C
Tlf. 40 88 66 11

Hvad er tro? Hvad er et menneske? Hvordan møder vi døden? Hvad er det meningsfulde liv? Stil spørgsmålene på Folkeuniversitetet.

På Folkeuniversitetet kan du høre forskere fortælle om alt mellem himmel og jord. Forskerne tager udgangspunkt i den nyeste forskning. De trækker de lange linjer og dykker ned i detaljen. De redegør for de historiske perspektiver og den aktuelle relevans. Få nye perspektiver på den viden, du i forvejen har, når forskere fortæller om det, de ved om livet, sjælen, døden, kristendom, religion og meget andet. Du kan tilmelde dig forelæsninger hele året.

Mød forskerne på Folkeuniversitetet

www.fuau.dk

